

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1

DOM
 2018-09-18
 Meddelad i Malmö

Mål nr
 5302-18

SÖKANDE

Polytan Scandinavia AB, 556252-6516
 Box 1143
 131 26 Nacka Strand

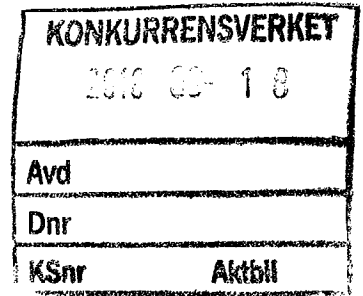
Ombud: jur.kand. Ilan Sadé
 Nordbro AB
 Gibraltargatan 7
 211 18 Malmö

MOTPART

Helsingborgs stad
 259 89 Helsingborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Polytan Scandinavia AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 456205

Postadress
 Box 4522
 203 20 Malmö

Besöksadress
 Kalendegatan 6

Telefon
 040-35 35 00
Telefax
 040-97 24 90
E-post: forvaltningsrattenimalmo@dom.se
www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

Expeditionstid
 måndag–fredag
 08:00–16:00

BAKGRUND

Helsingborgs stad genomför upphandling benämnd ”Kv Laröd 1:14, Mörap 5:7 och Planteringen 3:2 Rivning-nyinstallation konstgräsplaner”. Upphandlingen genomförs enligt reglerna om förenklat förfarande i LOU. Enligt tilldelningsbeslut den 2 maj 2018 ska kontrakt tilldelas Unisport Scandinavia AB.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Polytan Scandinavia AB (Polytan) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska göras om. Till grund för talan anförs i huvudsak följande.

Staden har i upphandlingen ställt upp produktkrav som strider mot principerna om proportionalitet, öppenhet och likabehandling. Kraven är utformade på ett sätt som förhindrar konkurrens och endast möjliggör anbudslämning från en leverantör, nämligen Unisport. Det saknas sakliga och affärsmässiga skäl att uppställa den i målet aktuella kombinationen av krav. Krav får enligt 4 kap. 2 § LOU inte utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt. Krav som framstår som godtyckligt eller uppenbart osakligt strider mot proportionalitetsprincipen.

Kravet på frånvaro av s.k. wrapping fiber är helt omotiverat och oproportionerligt. Det inskränker antalet möjliga leverantörer till i princip en enda. Polytons konstgrässystem innehåller sådana buntfiber som håller ihop stråbuntarna. Det finns inga sakliga skäl att utesluta produkter som innehåller wrapping fiber. Det finns inga sådana krav varken i Svenska Fotbollsförbundets eller i FIFA:s standarder. Det finns inget underlag som visar att bunttråden som detta gäller, som omger konstgrästuvorna i deras nederdel

alldeles vid infästningen i underliggande matta, skulle avsöndra plastfragment (mikroplaster). Staden tycks ha blandat samman wrapping fiber och gummigranulat. Staden måste rimligen ta fram underlag som visar att buntrådarna har skadlig miljöinverkan. I annat fall framstår kravet som osakligt.

Kravet att ett strå ska ha minsta tjocklek om 450 mikrometer och mäta minst 300 mikrometer i diameter är i stort sett omöjligt att förstå. Det ifrågasätts vad skillnaden är mellan tjocklek och diameter. Skillnaden mellan att sätta minsta värde i tjocklek och minsta värde i diameter är oklar.

Det ställs vidare krav på att stråna ska ha minst 1,4 mm i bredd. Detta är ovanligt tillika omotiverat brett. Kravet innebär en inskränkning av konkurrensen, utan sakliga skäl. Högkvalitativa konstgränsmattor måste inte ha en sådan bredd. Varken Svenska Fotbolls förbundet eller FIFA har ett sådant minimikrav. Ensamt är måhända kravet inte något som strider mot LOU, men tillsammans med kravet på avsaknad av wrapping fiber snävar kraven in konkurrensen och tar sikte på en enda leverantör och en enda produkt. Unisport har offererat ett konstgräs där stråna är just 1,4 mm breda och där det inte finns några wrapping fiber i produkten. Det är uppenbart att kraven är helt anpassade efter Unisports produkt. Unisports produkt Saltex drop nämns för övrigt vid namn i rambeskrivningen. Endast ett anbud har inkommit i upphandlingen, nämligen från Unisport, vilket är en indikation för det som anförts.

Det finns vidare en oklarhet tillika sammanblandning av olika krav i och med att både Svenska Fotbolls förbundets och FIFA:s standarder anges som lägstakrav.

Polytan har under anbudstiden ställt öppna frågor i Tendsign gällande kra-

ven utan att få svar. På grund av kraven och på grund av de uteblivna svaren på frågorna har Polytan varit förhindrad att lämna anbud.

När det gäller hur det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska bedömas är det givetvis i strid med LOU att bara lämna uppgift på det sätt som staden har gjort. I förfrågningsunderlaget saknas helt kriterier för bedömning och viktning av vad som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Polytan har på grund av överträdelserna av LOU lidit eller kan komma att lida skada. Polytons produkt innehåller bunttråd. Bolaget har därför ingen för denna upphandling passande produkt i sitt nuvarande sortiment som inte har bunttråd. Avsaknad av bunttråd har varit ett obligatoriskt krav. Polytan har därmed lidit eller kan komma att lida skada. Kravet på 1,4 mm stråbredd har även medverkat till att Polytan inte har kunnat lämna anbud.

Den totala avsaknaden av utvärderingskriterier har också utgjort ett hinder för Polytan att lämna anbud. Att inte ange utvärderingskriterier strider mot transparensprincipen. Godtyckligheten som detta öppnar för gör att Polytan har skäl att anta att bolagets anbud kan komma att undervärderas, detta i ljuset av att förfrågningsunderlaget är väl anpassat till en konkurrent. Därmed ska Polytan anses ha lidit skada eller kan komma att lida skada. Bedömningen av skaderekvisitets uppfyllelse bör vara tämligen generös när den upphandlande myndigheten brutit mot LOU på ett flagrant sätt och den klagande leverantören valt att inte lägga anbud.

Helsingborgs stad bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande.

Staden har genomfört upphandlingen helt i enlighet med LOU och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Det föreligger ingen överträ-

delse av bestämmelserna i LOU. I vart fall har Polytan inte lidit eller riskerat att lida skada av de påstådda felen.

Staden har ställt ett antal krav på det konstgräs som ska installeras. Samtliga krav är tekniska krav av betydelse för det upphandlade konstgrässystemets kvalitet och egenskaper. Kraven är på en nivå som staden bedömt nödvändig för att det aktuella gräset ska kunna användas för avsett ändamål, i synnerhet eftersom de aktuella planerna används som tränings- och träningsmatchanläggningar av elitlag.

En upphandlande myndighet har stor frihet att fritt utforma kraven i en upphandling. En upphandlande myndighet har också stora möjligheter att kräva att de produkter som upphandlas uppfyller vissa miljömässiga krav. Konstgräsmattor som innehåller s.k. wrapping fibers löper hög risk att släppa ut stora mängder mikroplaster under sin tekniska livslängd. Mikroplaster är ett stort miljöproblem, vilket bl.a. fått regeringen att genomföra ett flertal satsningar för att minska utsläppen. Arbetet med att undvika mikroplaster och därmed utsläppen av dessa i naturen är en viktig del av stadens pågående miljöarbete. Polytons påstående att det inte finns något underlag som visar att wrapping fiber skulle avsöndra mikroplaster är felaktigt. Av ingivna artiklar från Sveriges Radio och Barometern kan utläsas att konstgräsmattor, när de utsätts för mekaniskt slitage, bildar mikrofiber i form av damm. Samma typ av utsläpp som kommer av granulater kommer även av wrapping fiber. Granulaters eventuella spridning i naturen kan dock begränsas genom t.ex. granulatfällor i dagvattenbrunnar mm. Idag finns inget sätt att hindra att wrapping fiber och de mikroplaster som de skapar hamnar i naturen. Kravet är lika för alla och inte godtyckligt ur miljösynpunkt. Staden är inte skyldig att göra avkall på sina högt ställda miljökrav även om en enskild leverantör inte vill lämna anbud. I RÅ 2010 ref. 78 gjorde Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) bedömningen att kravet på frånvaro av ett miljöfarligt ämne (triclosan) inte stred mot LOU. I likhet med situationen

som HFD hade att bedöma är kravet på frånvaro av wrapping fiber objektivt ställt och diskriminerar ingen leverantör. Staden har inte brutit mot LOU genom att ställa upp det aktuella kravet.

Kravet på viss fiberbredd syftar till att säkerställa önskad kvalitet och kan uppfyllas av flera aktörer. Staden har under de senaste tio åren byggt många konstgräsmattor och har under arbetet kommit fram till att tunna fibrer inte håller måttet samt att inte heller smala fibrer gör det. Därför har staden ställt som krav att grässtråna ska ha en viss minsta bredd. Det faktum att strånas tjocklek har påverkan på levererade varors kvalitet får dessutom anses bekräftat av det faktum att FIFA i sin manual 2015 infört två mått för tjocklek. Denna kvalitetsnivå leder inte till att någon potentiell anbudsgivare diskrimineras utan utgör i grunden en ren kostnadsfråga. Staden är naturligtvis inte förhindrad att efterfråga en produkt som uppfyller högre krav och därmed få en mer kvalitativ produkt.

Påståendet att endast den vinnande anbudsgivaren har haft möjlighet att uppfylla ställda krav är felaktigt. Polytan har dessutom tidigare förmått leverera konstgräsmattor i enlighet med de aktuella kraven och då tilldelats kontrakt. Det hänvisas härvid till ingivna handlingar avseende upphandling av Borlänge kommun i mars 2018 där Polytan tilldelades kontrakt. Polytan har inte lidit skada till följd av kravet gällande wrapping fibers. Polytan har vidare 2015 lämnat anbud på konstgräsmattor med samma krav på stråets bredd och med en fibertäthet som till och med överstiger nu ställda krav.

De aktuella kraven är inte i strid med transparensprincipen. Frågan om kravens tydlighet måste ytterst avgöras utifrån kravets innehåll och potentiella kunders kännedom om marknaden och den efterfrågade produkten. Krav på gräsfibrernas tjocklek och bredd i diameter är en i branschen väletablerad praxis. Av FIFA:s kvalitetstestprogram för konstgräsmattor framgår t.ex. hur den aktuella mätningen av konstgräs görs och det kan i samma program

utläsas hur bedömning ska ske av ett grässtrås maximala tjocklek och diameter. Polytan med sin långa branschfarenhet får anses vara en rimligt informerad anbudsgivare. Polytan har framfört påståenden om de aktuella kravens tydlighet utan att särskilt beskriva i vilket avseende otydlighet och diskriminerande effekter skulle föreligga. Det är anmärkningsvärt att Polytan inte förstår det aktuella kravet avseende tjocklek och diameter samt att bolaget inte skulle vara bekant med FIFA:s gällande mätstandarder på området. Detta särskilt mot bakgrund av att bolaget under 2017 installerat och fått certifierad en konstgräsplan i bl.a. Mjøndalen i Norge, vilken följer FIFA:s standard.

När det gäller frågan om hänvisningar till Svenska Fotbollsförbundets och FIFA:s standarder utgör hänvisningen ett förtydligande för att anbudsgivarna ska få en god uppfattning av vad som efterfrågas. För spelegenskaperna är kravet minst svensk standard i enlighet med Svenska Fotbollsförbundets krav. Förutom dessa grundläggande krav har staden intresse av att även ställa ytterligare kvalitetshöjande krav utifrån gällande FIFA-standarder. Skulle förvaltningsrätten anse att förfrågningsunderlaget brister i tydlighet i detta avseende är bristen i vart fall inte av sådan art att staden brutit mot transparensprincipen.

Staden har inte brutit mot LOU:s krav vad gäller utvärderingskriteriernas utformning. Det som möjligen saknas är att staden på ett tydligare sätt angett att bedömningen av vad som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet sker utifrån lägsta pris. Det är av förfrågningsunderlaget dock tydligt att staden inte har haft för avsikt att utvärdera några andra kriterier än pris. Även om domstolen skulle anse att den tillämpade utvärderingsmodellen innehåller brister i tydligheten anser staden att dessa får anses ha haft så liten betydelse för insatta anbudsgivare att modellen inte kan anses stå i strid med LOU. Eftersom Polytan inte har lämnat anbud i upphandlingen har bolaget inte kunnat lida skada av påstådda brister i utvärderings-

modellen. Bolaget har inte heller utvecklat i vilken mån det har lidit skada av det påstådda felet. Polytan har uppgett att bolagets produkt numera innehåller wrapping fiber. Bolaget får därmed anses ha vitsordat att bolaget aldrig har kunnat komma i fråga för anbudsutvärdering. Bolaget kan därmed inte anses ha lidit skada av utvärderingsmodellens påstådda brister.

Staden har på grund av ett förbiseende inte publicerat svaren på Polytons frågor. De ställda frågorna har dock inte syftat till att klargöra otydlighet eller brist på information, utan handlar om att frågeställaren vill ha svar på varför ett visst krav ställts, dels velat ge uttryck för en åsikt om ett av kraven (att det varit otillåtet). Frågorna har inte varit sådana att de uteblivna svaren har utgjort hinder för bolaget att lämna anbud i upphandlingen. Polytan har inte lidit eller riskerat att lida skada av bristen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Enligt 4 kap. 2 § LOU får en upphandling inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.

Av 4 kap. 3 § LOU framgår att en upphandlande myndighet bör beakta miljöhänsyn, sociala och arbetsrättsliga hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta.

Av 20 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Upphandlingsdokumenten i relevant del

2.1 Konstgräs, nyinstallation, funktionskrav, typ o fyllnad.

Konstgräs:

Skall vara av typen 'Tredje generationens konstgräs' med fyllning av gum-migranulat och sand som ballast.

(...)

Konstgrässystemet skall minst uppfylla Svenska Fotbollsförbundets krav för breddfotboll, utgåva 2013-01-01. Labbrapport, utfärdat av ett ackredite-rat laboratorium, som styrker detta skall bifogas anbudet.

(...)

Beställaren tillåter inte att det offererade konstgrässystemet innehåller s.k. "wrapping fiber" dvs tunntrådar som används vid tillverkningen av fiber och/eller matta. Om sådana trådar erfordras vid tillverkningen, skall dessa vara borttagna innan installation.

Offererad konstgräsmatta skall vara av samma fiber och backning som finns i någon tidigare färdigställt och certifierat projekt för FIFA Quality Pro. Labbtestrapport och certifikat på utfört fälttest skall bifogas anbudet. Labbrapporten skall även ha godkända värden för FIFA Quality. Dessutom gäller nordiska krav på vattengenomsläpplighet. Egenskaper skall garanteras under hela garantitiden.

(...)

Fiber/strån i konstgräsmattan:

Minsta medeltjocklek 200 micron för minst 50% av stråets bredd.

Strå, grovlek: Fibret skall vara lägst 450 micron på tjocklek och lägst 300 micron i diameter enligt FIFA 2015.

Strå, typ: Monofiber.

Strå längd: Minst 50mm.

Strå bredd: Minst 1,4mm.

Strå, längd över fyllning: ≥ 13 mm.

Strå, täthet minst 95000 strån/m².

Strå, D-tex värde minst 12 000 för 6 strån.

Strå, form, tvärsnitt: Ej jämntjockt och ej rektangulärt tvärsnitt.

Strå, infästning: Vävd eller tuft

I anbudsinfordran anges under rubriken *Prövning av anbud* följande.

Det anbud som bedöms vara det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till samtliga angivna omständigheter kommer att antas.

Förvaltningsrättens bedömning

Vid överprövningar enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

En förutsättning för att en ansökan om ingripande mot en upphandling ska kunna vinna bifall är att sökanden visar att denne har lidit eller riskerat att lida skada av den påtalade bristen i upphandlingen.

Polytan anför till grund för sin ansökan att Helsingborgs stad har brutit mot LOU genom att uppställa obligatoriska krav avseende upphandlingsföremålet som strider mot principerna om proportionalitet, transparens och likabehandling, genom att inte svara på Polytons frågor under anbudstiden

samt genom att tillämpa en utvärderingsmodell som saknar angivande av utvärderingskriterier.

För att konkurrens ska kunna ske på lika villkor krävs klara och tydliga upphandlingsdokument. Av dessa ska det framgå vilka krav som måste uppfyllas för att anbudet ska kunna antas. Sådana krav måste upprätthållas och ett anbud som inte tillgodoser dessa krav får inte antas. En upphandlande myndigheter har en relativt stor frihet att bestämma vilka obligatoriska krav som ska gälla i en viss upphandling. Kraven måste dock utformas så att de är förenliga med de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna i 4 kap. 1 § LOU. Av proportionalitetsprincipen följer t.ex. att den upphandlande myndigheten inte får ställa högre krav på leverantören eller leveransen än som är nödvändigt och som får anses vara ändamålsenligt med upphandlingen.

I den aktuella upphandlingen har bl.a. uppställts ett obligatoriskt krav med innebörden att det offererade konstgrässystemet inte får innehålla s.k. wrapping fiber, dvs. tunna trådar som används vid tillverkningen av fiber och/eller matta. Polytan gör gällande att kravet på avsaknad av wrapping fiber är osakligt, oproportionerligt och inskränker antalet möjliga leverantörer till i princip en enda. Staden anför att kravet har uppställts av miljöhänsyn och är motiverat av att konstgräsmattor som innehåller wrapping fiber löper hög risk att släppa ut stora mängder mikroplaster i form av damm under sin tekniska livslängd och att det i nuläget inte finns någon metod för att hindra att wrapping fiber och de mikroplaster som de skapar hamnar i naturen. Staden anför vidare att Polytans påstående att endast den vinnande anbudsgivaren har haft möjlighet att uppfylla ställda krav är felaktigt.

Förvaltningsrätten konstaterar att det aktuella kravet är klart och tydligt formulerat. Det har en klar koppling till upphandlingsföremålet, är uppställt utifrån miljöhänsyn och framstår inte som omotiverat eller osakligt. Kravet

har en objektiv utformning och är lika för alla. Det har inte visats begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt. Enligt förvaltningsrättens mening kan kravet inte anses strida varken mot likabehandlingsprincipen eller mot proportionalitetsprincipen eller av annan anledning vara oförenligt med LOU. Mot bakgrund härav finner förvaltningsrätten inte visat att staden har brutit mot LOU genom att ställa upp det aktuella kravet.

Förvaltningsrätten finner inte heller visat att staden har brutit mot LOU genom att ställa upp något av de övriga angripna produktkraven. Vad Polytan anfört gällande dessa krav kan enligt förvaltningsrättens mening inte läggas till grund för bedömning att något av kraven - eller kraven i kombination med övriga ställda krav - strider mot LOU. Dessutom har Polytan enligt förvaltningsrättens bedömning inte förmått visa att bolaget lidit eller kan komma att lida skada till följd av utformningen av de aktuella kraven. Detta mot bakgrund av att Polytans produkt, enligt bolagets egna uppgifter, innehåller wrapping fiber, vilket lett till att bolaget redan på den grunden varit förhindrat att lämna anbud i upphandlingen. Polytan har inte heller klargjort hur utformningen av övriga angripna krav har påverkat bolagets möjlighet att lämna anbud.

Vad gäller den åberopade bristen avseende obesvarade frågor har staden vidgått att staden på grund av ett förbiseende inte publicerat svaren på Polytans frågor. Polytan gör gällande att bolaget, på grund av uppställda produktkrav och de uteblivna svaren på frågorna, varit förhindrat att lämna anbud. Såsom har konstaterats ovan har Polytan varit förhindrat att lämna anbud i upphandlingen redan på grund av det ställda kravet gällande wrapping fiber. De obesvarade frågorna har inte haft någon påverkan på detta faktum. Såvitt framgår av utredningen i målet har de av Polytan ställda frågorna inte heller syftat till att klargöra otydligheter utan till att ifrågasätta varför vissa krav har ställts och till att framföra synpunkter avseende vissa kravs lämplighet. Förvaltningsrätten finner inte stöd för att frågorna har va-

rit sådana att de uteblivna svaren har utgjort hinder för bolaget att lämna anbud i upphandlingen. Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten inte visat att Polytan lidit eller kan komma att lida skada till följd stadens underlåtenhet att besvara de ställda frågorna.

Vad gäller den åberopade bristen i utvärderingsmodellens utformning anser förvaltningsrätten att Polytan har fog för sin uppfattning att stadens sätt att ange vad som ska utgöra grund för bedömning av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet inte uppfyller det krav på tydlighet som följer av transparensprincipen.

Frågan blir då om Polytan har lidit eller riskerat lida skada på grund av denna brist i upphandlingen. Polytan gör gällande att avsaknaden av utvärderingskriterier har utgjort ett hinder för Polytan att lämna anbud och att Polytan ska anses ha lidit skada eller kan komma att lida skada eftersom godtyckligheten som stadens beskrivning öppnar för gjort att Polytan har haft skäl att anta att bolagets anbud kan komma att undervärderas eftersom förfrågningsunderlaget är väl anpassat till en konkurrent.

Som ovan konstaterats har Polytan enligt egna uppgifter varit förhindrat att lämna anbud i upphandlingen på grund av det uppställda kravet gällande wrapping fiber. Utvärderingsmodellens utformning påverkar inte detta faktum. Eftersom ett anbud från Polytan, mot bakgrund av ställda produktkrav, inte skulle kunna tas upp till utvärdering i upphandlingen kan bolagets resonemang angående bolagets antaganden om hur dess anbud skulle komma att utvärderas inte anses utvisa att utvärderingsmodellens utformning haft någon påverkan på bolagets möjlighet att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Mot bakgrund av det anförda gör förvaltningsrätten bedömningen att Polytan inte förmått visa att bolaget lidit eller kan komma att lida skada till följd av konstaterad brist i utvärderingsmodellens tydlighet. Ansökan kan därmed inte bifallas på denna grund.

Vid nu angivna förhållanden och då Polytan inte heller i övrigt anfört något som utgör grund för ingripande mot upphandlingen ska ansökan avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Louise af Klint

Lena Palmér har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättsens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättsens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.